

עלי מרפא
שערי הגליל
יין הונגרי
למעשה
בני היכלא

דרכי נועם
רזא רשבת
כוכבי אור
עומק הפרשה
חנך לנער
שאל בני
הלכה פסוקה

- שמע ישראל חדש בכל יום
- היה מעתה מגן כשר
- תרופה לנאורות ממון
- מעשה מבטל תפילה
- רבי ישעיה ברבי משה
- התורה הזמנית:
- הארת ימים טובים
- מזמורי קבלת שבת
- מילי דאבות
- כולו הפך לבן טהור הוא
- ממרחק תבא התורה
- בטחון שבחודאי ילמדנו ה' תורתו
- מנהגים לימי ספירת העומר

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא
למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

יש לך ניגון?

הוא בלתי נראה, הניגון. מבחוץ, אף אחד אינו רואה ולא שומע אותו, אבל בפנים בתוך הלב, הוא נוכח ועוד איך.

שונה לחלוטין; האחד שרוי בעולם של מתיקות ותענוג, והוא משתוקק לשהות כאן כמה שיותר. והשני חווה עצבנות וכבדות, והוא ממתין לרגע שהסיט הזה ייגמר. מה ההבדל? הניגון.

הוא בלתי נראה, הניגון. מבחוץ, אף אחד אינו רואה ולא שומע אותו, אבל בפנים בתוך הלב, הוא נוכח ועוד

דיבורים טובים מולידים ניגון טוב ונעים, שמזרים חשק ואנרגיה טובה לעצמנו ולסביבה, ונמצא לתוך כל הפעולות שאנו עושים

איך. ובשורה תחתונה, הוא זה שקובע את קצב החיים ואיכותם, אם הם יהיו 'חיים שיש בהם', חיים של אושר תענוג ושמחה. או חלילה חיים מאולצים, של 'אין מה לעשות', חוץ מלשרוד. אמור לי מה הניגון שלך, ואומר לך מי אתה.

זהירות: צרעת!

האם זה נתון לבחירה? בהחלט.

מה שמייצר את הניגון, הם הדיבורים שאנו מוציאים מהפה. דיבורים טובים, על עצמנו ועל אחרים - מולידים ניגון טוב ונעים, שמזרים חשק ואנרגיה טובה לעצמנו ולסביבה, ונמצא לתוך כל הפעולות שאנו עושים. ולהיפך, דיבורים רעים של לשון הרע, פוליטיקה וציניות - מולידים ניגון רע וכבד, שמכבה כל חשק ורצון מהלב, ומשרה כבדות על כל הסביבה.

העונש על לשון הרע: צרעת. צרעת היא מחלת חיצונית, אבל גם ובעיקר מחלה פנימית, המכונה בלשון הזהור "סתימו דנהורא עילאה". המצורע, לבו נסתם ונסגר מפני כל אור והארה, והוא שרוי בחושך ובעצבות. הוא משולח מחוץ למחנה, כדי שלא ישפיע את האנרגיה הרעה הזו על סביבתו, ולא יקלקל ויעכיר את הניגון של כל מי שבא אתו במגע.

כיום אין לנו צרעת חיצונית, אבל התדר הזה, הרע והכבד, קיים ועוד איך. וכל החפץ חיים, ישמור תחילה את פיו ולשונו, לדבר רק טוב ולייצר רק ניגונים נעימים וטובים. ובנוסף, ישמור על עצמו מכל משמר מאותם 'מצורעים'. אם אי אפשר להרחיק אותם, לפחות נתרחק מהם, ונשמור לעצמנו למשפחתנו ולחברתנו על סביבה סטריילית שבה מתנגנים רק ניגונים נעימים ופוחתים לב.

(ע"פ ליקוטי מוהר"ן סימן ג)

כשאדם קם בבוקר, השאלה הראשונה והמרכזית שעולה מולו היא: מה אני עושה היום? כך גם במחשבה לאחר - בסוף היום, השבוע, או התקופה, השאלה היא בדרך כלל: מה עשיתי? כמה הספקתי? במה התקדמתי או חלילה נסוגתי? במפגש בין חברים, השאלה המקובלת היא: מה אתה עושה? במה אתה עוסק?

אנחנו חיים בעולם העשייה, ולכן השיח הוא תמיד סביב עשייה. אפילו כשמדברים על רוחניות ועבודת ה', המיקוד עודנו סביב פעולות ועשייה; איפה וכמה אתה לומד, איפה אתה מתפלל, כמה מצוות ומעשים טובים אני זוכה לעשות, ועוד. ככה זה, עולם העשייה.

לא כולם. ישנם אנשים שעיסוקם הוא יותר בתחום המחשבה. הם משכילים ועמקנים, ואוהבים לחשוב להתעמק ולחקור בכל דבר. אם זה במחקרים מהעולם הגשמי, או להבדיל בסוגיות של תורה, בנגלה או בפנימיות. עולם המחשבה. עולם עצום רחב עמוק גבוה ונשגב, שאפשר לטייל בו שעות ואפילו שבועות, חודשים או שנים.

נמצא אם כן, שהעולם מכיל בתוכו אנשי עשייה או מחשבה. ומה עם עולם הניגון?

הניגון של החיים

יש גם עולם שלם של נגינה ומזיקה. עולם של כלי ניגון שונים ונפלאים, ועולם של יצירה ושל לחנים וניגונים. היכל הנגינה. הרבה אנשים מבטים את חייהם בתחום הזה, ומשקיעים את זמנם וכוחם ביצירה שירה או ניגון. אבל חוץ מ'עולם המוזיקה' - יש עוד משהו, קוראים לו ניגון. מבלי משים, נרצה או לא, מלווה אותנו כל הזמן ניגון. הקימה בבוקר, יש בה ניגון, שמח או עצוב. התפילה ו/או הלימוד, יש בה ניגון, נעים או לא. ההליכה ברחוב, הקנייה במכולת, השהייה בנכחות הילדים, גגישה עם חברים, עבודה / סידורים / נסיעות - כל אלו מלווים בניגון.

מלבד הידיים והרגליים, שהם כלי העשייה. ומלבד הראש, שבו כלי המחשבה - יש גם את הנפש, שבה כלי הרגש. ושם מתנגן לו ניגון, שמלווה כל תנועה, כל פגיעה, וגם כל מחשבה. לפעמים מדובר בניגון נעים ופוחת לב, ולפעמים בניגון כבד ומעיק. ובתווך, עוד סוגים רבים של ניגונים, מהם טובים ונעימים ומהם פחות.

יכולים שני אנשים לעמוד זה לצד זה, ולעשות את אותה פעולה. שניים יושבים ולומדים יחד, עשרה עומדים ומתפללים יחד - וכל אחד מהם חווה חוויה

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

אתה צריך לשמוע ולקבל בלבך
האמתה בכל יום מחדש

יום ג' צו תעצ"א ב'רסלב:

והנה באלו המים שלח ה' בלבי שְׁהוּ מה שְׁאָנו אומרים בקבלת אמונת יחדו יתברך אומרים תחלה אלו השני תבות שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, ולְאֹדָה הִיא דִּי לומר העקר היחיד שְׁהוּא ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אחד. וְלִמָּה לֵנוּ לְהַתְחַל מְקֻדָּם בְּאֵלֵי הַשְּׁנֵי תבות שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶף אֵלֵי הַשְּׁנֵי תבות בְּאֵים לְעוֹד לֵב הָאָדָם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְלִבּוֹ הֵיטֵב הֵיטֵב, לְמָה שְׁהוּא אומר, וְשִׁירָה בְּעֵינֵי דָדִשׁ לְגַמְרֵי כָּל עַתָּה, וְעַל כֵּן אומרים תחלה שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, כִּי כְּשִׁמְשִׁמְעֵינוּ דְּכָר חֲדָשׁ אומרים תבות שְׁמַע יִשְׂרָאֵל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְלִבּוֹ הֵיטֵב לְשִׁמְעֵי מַה שְׁאומרים שִׁירָה בְּעֵינֵיהֶם כְּחֻדְשִׁים דְּקָא, וְכֵּן שְׁאִמְרוּ רְבוּתֵינוּ דְּקוֹנִים לְבָרְכָהּ (בְּרַכּוֹת יג) עַל פְּסוּק דְּשְׁמַע הַשְּׁמַע לְאֹזְנֵיךָ מַה שְׁאָתָה מוֹצִיא מִפִּיךָ, הֵינִי הֵטָה אֲזִינִי וְשִׁמְעֵי הֵיטֵב מַה שְׁאָתָה מוֹצִיא מִפִּיךָ, וְלֵאמֹר בְּעֵינֵיךָ דְּכָר יִשְׁן חֵס וְשִׁלּוּם, אֶף עַל פִּי שִׁסְדּוֹ הָאִמּוּנָה שְׁמַע מְכַבֵּר מַאֲבֹת אֲבוֹתֵינוּ הַקְדוּשִׁים וְהָ עֶקֶר הָאִמּוּנָה, אֶף עַל פִּי כֵן אֵתָה צָרִיךְ לְשִׁמְעֵי וְלִקְבֵּל בְּלִבֶּךָ הָאִמּוּנָה בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ, וְעַתָּה זֶה אִי אֶפְשָׁר לְבָאֵר לֹא בְּקֶנֶת וְלֹא בְּעַל פֶּה, כִּי הוּא לְכָל חַד כְּפֹה מַה דְּשִׁמְעֵי בְּלִבֶּךָ, כֹּחַ לְהַתְפַּלֵּא וְלִחְלֹל וְלִדְעֹד מִתְּהוֹנְצָצָת אִמּוּת הָאִמּוּנָה הַקְדוּשָׁה בְּכָל עַתָּה מִחֲדָשׁ, אֲשֶׁר אֵנוּ זֹכִין לְהִאֱמִין בְּחַיִּים נְחִיִּים הַקְדוּשָׁה נְחִיִּים הַקְדוּשָׁה הַבּוֹרָא תַּפֵּל בְּחִסְדּוֹ וְיִתְבָּרַךְ וְיִתְעַלָּה שְׁמוֹ לְנֶצַח, וְכֵּן כֹּחַ כֵּל אָדָם שְׁבָעוֹלֵם לְחַיִּיתָ אֵת עֲצֻמוֹ בְּאִיָּה מְרֻבָּה שְׁהוּא, כִּי מִלְכּוֹתוֹ בְּכָל מְשִׁלָּה, וּבִפְסִיטָה אֵתָה בְּנִי חֲבִיבִי אֲשֶׁר אִי דְּעִתָּה, וְכָר מְסֻרָּה לִי תִרְבָּה בְּמִקְבָּלָה, אֶף אִי שְׁהוּא תִּקַּח וְתִזְקַח לְקַבֵּל דְּבָרֵי אֱלֹהִים לְחֻזַּק אֵת עֲצֻמָּה וְלִשְׁמַח אֵת נְפִשָּׁה בְּכָל עַתָּה הָאִמּוּנָה הַקְדוּשָׁה, אֲשֶׁר זְכִינוּ לְהִיטֵב מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל לְהִאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְיִתְעַלָּה שְׁמוֹ הַקְדוּשָׁה וּבְצִדִּיקֵי הָאֱמִתִּים, וְתִרְבֵּי עֲצֻמָּה לְשִׁמּוֹחַ בְּכָל יוֹם וּבְכָל עַתָּה מִחֲדָשׁ, וְתִנְגִּים בְּלִבֶּךָ הֵיטֵב וְתִזְכֹּר מַה שְׁאָנוּ אומרים בְּכָל יוֹם יוֹם אֲשֶׁרֵינוּ מַה טוֹב חֲלָקְנוּ וְיָמָה נָעִים גּוֹרְלָנוּ וְיָמָה יָמָה יָדוּשְׁתָּנוּ. נתן מברסלב

חק ולא יעבוד

יום	יום	לחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי מוהר"ן	משנה ברורה	דף חומש
שבת	ה	ג.	לב.	רפס.	יח.	יח
א	ו	ג.	לב.	רפס:	יט	יט
ב	ז	ה.	לד.	רצ.	כ	כ
ג	ח	ד.	לה.	רצ:	כא	כא
ד	ט	ה.	לו.	רצא.	כב	כב
ה	י	ו.	לז.	רצא:	כג	כג
ו	יא	ז.	לח.	רצב.	כד	כד

עיון התורה הזמנית ליקוטי מוהר"ן חלק ב' תורה ד' - כג. כד

לכבד צורות הצדיקים - שמות הצדיקים

האדם חי. וגם אם יצווח האדם שאין בני אדם משפיעים על צורת חייו, זה שקר מוחלט. שהרי אם יעצום האדם את עיניו לכמה רגעים, וינסה לשים לב על מה הוא חושב כעת, כמעט בכל מחשבה שעולה במחשבתו בכל ענין שהוא, יש אנשים בתוך אותם מחשבות, ובדרך כלל הם האנשים שהוא חי סביבם, או ששומע עליהם ומדבר מהם.

ג] זהו המציאות של העולם, כולם 'מקושרים' בהתקשרות גדול עם בני אדם, גם ללא רצון. וההתקשרות הזו משפיע על כל ההסתכלות על החיים. ואפילו אם מקושר לבני אדם טובים שומרי תורה ומצוות, עצם המציאות הזו שחושב על בני אדם שחיים ונושמים טבע במעשיהם ודיבוריהם, זה בעצמו גורם שהאדם מתקשה לרומם הסתכלותו לראות השגחה למעלה מהטבע.

ד] ואם יאמר האדם בפיו ברציפות, שמות של 300 עשירים ונשיאי מדינות, יוכל לראות בחוש תיכף, שהדיבור הזה הכניס בו טומאה של גאוה ויישות היפך אמונה. ומשום כך, תיקון גדול לומר הרבה שמות הצדיקים, כי על ידי שאומר בפה ברציפות, שם של צדיק ועוד צדיק, זה מעורר בליבו זכרון שהנה הסתובבו כאן בעולם בני אדם בגוף, שחיו רק אמונה והשגחה. וככל שמרבה לדבר מהשמות האלו, זה בעצמו מרומם אותו אל הסתכלות מעל הטבע, ובכך זה יכול בפועל לשנות את הטבע.

על כן בודאי השומרים שְׁעָמְדוּ חוץ לַעֲיָר, הָיוּ קְטַנִּים בְּמַעֲלָה [שלא היה להם ממון] כְּנִ"ל, אֲךָ גַּם הַשּׁוֹמְרִים הָיָה לָהֶם הַצּוּרוֹת הַנִּ"ל [תמנונות של העשירים שהיו נחשבים אצלם לאלקות], וְהָיוּ מְהֻבָּקִים וּמְנַשְּׁקִים אוֹתָם [את התמנונות] בְּכָל פֶּעַם, כִּי גַם אֲצֻלִּים הָיָה עֹקֵר הָאֲמוּנָה הַמִּמּוֹן כְּנִ"ל.

א] במאמר קודם בארנו, שחלק מתאווה ממון הוא שאדם מכבד ומעריך דמויות של עשירים. והנה, רביז"ל אמר (ספר המידות - צדיק י"ט): 'מי שהקדוש ברוך הוא חשוב בעיניו, יכתוב בספר כל שמות הצדיקים והתנאים והיראים לזכרון'. וכן אמר (שם צדיק ח"ב כ'): 'על ידי הזכרת שמות הצדיקים יכולין להביא לידי שינוי מעשה בראשית, כלומר לשנות הטבע'.

כי כל צדיק גילה בעולם עוד חלק באמונה שהשי"ת מחדש עולמו בכל עת, ואין שום טבע בעולם. וכאשר אדם מזכיר שמות הצדיקים, אזי הוא מעורר את הרושם של עבודתם בעולם, ונתגלה בעולם האמונה שאין טבע, וממילא אפשר לפעול ישועות נפלאות, (ליקו"ה נט"ו לסעודה ד' - ו').

ב] והנה, אף שענין זה הוא סגולה גדולה, אך יש בזה גם הבנה למעשה. כי כח הדמיון של האדם פועל לפי האנשים הסובבים אותו, וכל הריחוק והתרדמה של העולם הזה הוא כפי החברה בו

תאוות ממון? תצעהק לה'!

סיפר החסיד רבי שמואל מאיר אנשיין:

רבי אברהם ברבי נחמן היה מקבל מפעם לפעם סכומי כסף מסוימים מחו"ל. לפעמים היו שולחים לו משהו. פעם הוא קיבל הודעה מהדואר: הגיע על שמו סכום כסף. הוא הזדרז לקום השכם בבוקר והלך לדואר לקבל את הכסף. שאל אותו רבי מאיר: מה החיפזון, רבי אברהם? מדוע אתה הולך כל כך מוקדם לקחת את הכסף? הרי אפשר לקבל אותו גם מאוחר יותר!?

ענה ר' אברהם ואמר: "רביז"ל אומר שעל הכסף שנמצא ברשות הגוים שורר חושך... אין הגוונים מאירים בממונם. כשמוציאים את זה מהם ומעבירים את זה אלי, זה מתחיל להאיר ולזרוח..."

כלומר, למרות שהכסף שלי הוא הנמצא אצלם, בכל זאת כעת הוא אפל. ורק כשיגיע אלי - הוא יתחיל לזרוח.

ראו זה פלא! בגלל הסיבה הזו הוא הלך כל כך מוקדם להוציא מהם את הכסף. מפני שאצלם זה שרוי באפילה - למרות שהכסף הוא שלו! הפלא ופלא!

וכך הם פני הדברים בכל דבר ודבר: כשהשי"ת עוזר, האדם יכול למצוא איך להוציא תועלת מעשית מכל תורה ותורה וכל עצה של רביה"ק.

רבינו כותב בעניין התבודדות: "לספר לפניו כל ליבו". לשפוך שיח לפני השי"ת על כל דבר שמעיק על ליבו! לא להתבייש! למשל כאן: להתפלל על כל ענייני הממון. לשום אדם אתה לא יכול לספר את זה, לעיתים אפילו אסור לספר, אבל לפני הקב"ה עליך לספר הכל! וכדברי רביז"ל: "לספר לפניו כל ליבו". לספר את כל מיני האירועים העוברים עליך.

ואף כי נאמר "לפניך נגלו כל תעלומות", בכל זאת צריכים לספר לו הכל! זה מה שגורם נחת להשי"ת! כתוב: "הוא יקראני אבי אתה". השי"ת אומר: אתה קורה לי 'אבי'! 'אתה הוא אבי' - מפני שאתה מספר לי הכל. מפני שכל דבר הלוחץ עליך אתה מביא לפני ומבקש רק ממני - - - !!

נצור לשונך הלכות לשון הרע

דעת רש"י בדברי הגמ' בערכין טו: שכל דבר הנאמר בפני שלשה שומעים או יותר, אין בו משום לשון הרע. שאדם המדבר לפני שלשה שומעים או יותר, יודע שיתפרסמו דבריו, לכן אם דיבר לפניהם הרי זה סימן שהוא מרשה להם לספר מה שאמר לפניהם, וממילא כשאדם סיפר עוונותיו לפני ג' שומעים או יותר, ובורר מדבריו שעדיין לא חזר בתשובה על חטאיו, כגון שהיה חטא בין אדם לחבירו ועדיין לא פייסו, או חטא שבין אדם למקום במזיד שנעשה לפני זמן קצר והמדבר לא חזר בתשובה. אין איסור לספר הדבר לאחרים. אמנם צריכים להזהר בשבעה פרטים שיתבארו בפרק הבא.

ובכל אופן אם היה הדבר בשוגג או לפני זמן רב, ומאז נהג כשורה לעניינו, או שסיפר מעשה אבותיו, אסור לשומעים לספר ממה ששמעו ממנו גם כשהרשה להם מפורש, וגם אסור לגנותו בפני אחרים. כי לאחר שעשה תשובה אין שום היתר לספר החטא שעשה גם כשסיפרו לפני שלשה.

כִּי בְּאֵמֶת צָרִיךְ כָּל אֶחָד לִנְהַג כְּבוֹד גָּדוֹל בְּחֻבְרוֹ, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חוֹז"ל, כִּי כְבוֹד יִשְׂרָאֵל הֵיא כְבוֹד ה' יִתְבָּרֵךְ. וּבְשִׁמְכֻבְדִּין אֵת יִשְׂרָאֵל כְּאֵלֵּי מְכַבְדִּין לְהַקְדִּישׁ בְּרוּךְ הוּא. וְעַל יְדֵי זֶה מְגַלִּין כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ: (בבית חוב מיתומים ג, יט)

הליכות

שיחות ומנהגים

התחזקות

מַעֲלֹת הַסֹּחֵר הָיוּ טְעוּנוֹת בְּקִמָּה. בְּאֵמֶץ הַדֶּקֶר הַתְּחִיל לִדְרֹת גֶּשֶׁם שׁוֹטֵף, וְהִקְמִיחַ שְׁבַעֲגֻלָּה לֹא הָיָה מְקֻסָּה הֵיטֵב, וְהַחֵל הַקָּמֹחַ לְהִפָּךְ לְבִצֵּק עַל יְדֵי הַמָּטָר. וְגַנְנֵי הַסֹּחֵר וְחֹזְרֵי כְּפָה פְּעָמִים: 'אוֹי! מַתִּי נִגְיַע כְּבֹד לְאַכְסֵנְיָא'. נִעְנָה מוֹתֶרֶן: 'תְּ וְאִמְרוּ לוֹ: "דִּין תְּכַלִּית לֵאזֹט זֶיךְ אוֹיִם בִּי דִי קֶרַעַטְשָׁטְמַע, מִיין תְּכַלִּית אִיזִי וְוִיטְעֶר אָן וְוִיטְעֶר אָן וְוִיטְעֶר" - "הַתְּכַלִּית שְׁלָךְ מִסְתַּמֵּס בְּאַכְסֵנְיָה, אוֹלֵם הַתְּכַלִּית שְׁלִי הוּא מִמִּשְׁיַךְ הָלָא וְהָלָא וְהָלָא'.

כְּשֶׁדִּבֶּר פֶּעַם מוֹתֶרֶן: 'תְּ וְ"ל מַעֲנִין מַה שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לִישֹׁב דַּעַתוֹ בְּחַיִּים חֵיתוֹ לְחַשֵּׁב עַל הַתְּכַלִּית וְכוּ', אָמַר: 'אִפְלוּ לְאַחַר כְּטִירְתּוֹ שֶׁל הָאָדָם, אִם הוּא עוֹד מִתְלַשֵּׁב בְּדַעַתוֹ לִפְנֵי קִבְּרֹתוֹ, כְּשֶׁהוּא עֹרֵן עוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה, גַּם זֶה חֲשׁוֹב וְטוֹב מְאֹד'. וְאָמְרוּ אַחֵר כֶּךָ אֲנִי, שֶׁן נִתְקַיֵּם בּוֹ, שְׁפָטֶר בְּעֶבֶר שֶׁבֶת וְאֵל לְקִבְּרָה בְּמוֹצָאֵי שֶׁבֶת קָדֵשׁ, וְהָיָה הַשֶּׁבֶת אֲצִלוֹ לְזִמְן יְשׁוּבַת הַדַּעַת:

מַה שְׁמֻזְכָּר בְּמִכְתָּבֵי מוֹתֶרֶן: 'תְּ אוֹדוֹת נְחִיצָת הַהַתְּחַזְקוֹת וְלִשְׁבֹּר הַמְּנִיעוֹת עַד יוֹם מוֹתוֹ, וְכַלְעֲדִיָּה הַסִּפְנָה גְּדוֹלָה, וְהִרְאִיָּה מְהֻרָּב מִבְּאַלְפָּר וְכוּ'. זֶה הָרֵב, הָיָה גָּאוֹן גָּדוֹל בְּתוֹרָה וּבְחֻכְמָה, וְהָיָה בְּאֵמֶת צָדִיק. אוֹלֵם מִמָּחַת שְׁלֹא הָיָה לוֹ הַתְּחַזְקוֹת כְּרָאוּי בַּעַת נְפִילָתוֹ וְיִרְדִּיתוֹ, גַּם לוֹ הִדְבֵּר שְׁנַפֵּל לְגַמְרֵי מִקְּדוּתוֹ:

פֶּעַם אַחַת אָמַר מוֹתֶרֶן: 'תְּ: "צָדִיק שֶׁהוּא גַם נִפְטָר בְּחֵיתוֹ צָדִיק, הָרִי זֶה דָּבָר פְּלֵא':

מוֹתֶרֶן: 'תְּ וְרַבִּי אֶפְרַיִם ב"ר נִפְתָּלִי נִסְעוּ פֶּעַם בְּחֹרֶף, וְהָיָה חֶקֶר קָשֶׁה מְאֹד, וְגַנְנֵי רַבִּי אֶפְרַיִם: "הָלֹאִי אֲבָרָה נִחְזֹר הַבֵּיתָה". עָנָה מוֹתֶרֶן: 'תְּ: "מַה יִּהְיֶה לָךְ כְּבֹד בְּבֵית, יִהְיֶה לָךְ דְּאָגוֹת אַחֲרוֹת. אֲבָל אֲנִי כּוֹסֶר, אִיזִי זֹכִינִי כְּבֹד לְבֹא לְהַבִּית הָאֵמֶת".

פֶּעַם נִסַּע מוֹתֶרֶן: 'תְּ בַּעֲגֻלָּה עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁהִיָּה עֲנִי וְהָיָה סוֹחֵר שֶׁל קָמַח, וּמֵאֲחֻזֵּיהֶם נִסְעוּ כְּפָה

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על לקוטי מוהר"ן ח"ב סי' ד' מאמר י"א
ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[ט] וצדקה מועיל לזה, שעל ידי הצדקה מתקנין ומעלין פגם נפילת הימים והדעת של הצדקים מאירי ימים, שאינם פראוי, שמזה יניקת מצח הנחש פנ"ל, בבחינת (קהל יא): "שלח לחמך על פני הימים, כי רב הימים תמצאנו" שכל הצדקה מוצאין ברב הימים, דהינו במאריכי ימים, כי על ידי הצדקה מעלין ומתקנין הפגם שלהם פנ"ל. וזהו: "שלח לחמך על פני הימים", הינו שתתן צדקה, והפגם מבטיחה, שהפסד שאותה מפסיד ממונה, שפארת לצדקה תריות ותמצאנו ברב הימים, במאריכי ימים פנ"ל, כי על ידי הצדקה מעלין פגם נפילת הדעת של המאריכי ימים, שמזה הוא יניקת מצח הנחש פנ"ל, ומוציאין כל היניקה והחיות של מצח הנחש, חקמת הטבע, ומתגבר בחינת מצח הרצון, כי עקר עבודת הצדקה היא בבחינת: ואת הערבים צוית וכו' פנ"ל, דהינו מה שצריכים בהתחלה לשבר האכזריות להפכו לרחמנות, ומזה בעצמו מתגבר בחינת הרצון, כי מנה ובה אבא ליזיל בה נרצא (פנדריו ל"ט), מאחר שמתגבר ומתפשט אכזריות שבטבעו לרחמנות, על ידי זה נתהפך הרצון לרצון:

ואי ששכנע מצח הנחש ונתגלה בחינת מצח הרצון, אזי נקנים ונופלים קול החיות רעות, ונשמע קול הקריאה של יום טוב, שהוא התגלות הרצון פנ"ל. ואי שנתגלה הרצון, נעשה יראה פנ"ל, ועל ידי היראה יכולין לקבל חסד פנ"ל, וכששופע החסד, אזי אין צריכין לעשות שום עסק ומלאכה פנ"ל, כי אי נתקיים: "ועמדו זרים ודעו צאנכם וכו' ואתם פניו ה' תקראו" וכו' פנ"ל, וכל זה נעשה על ידי הצדקה פנ"ל. נמצא שתועלת הצדקה גדול מאוד:

כח הצדקה

רבינו ממשיך ומסיים לבאר את עוצם מעלת הצדקה, שיש לה את הכח להעלות ולתקן את הפגם של הימים שלא נתוספו בקדושה, שעל ידיהם יש יניקה למצח הנחש, אבל על ידי הצדקה מעלים את פגם נפילת הדעת הזאת וזכים להארת הרצון, נמצא שכח הצדקה גדול מאוד. וכלל העניין הוא שיש שני שלבים של תיקון בחינת הארת הרצון, השלב הראשון הוא לשמוע את קול קריאת הימים טובים שקוראים ומגלים ומכריזים את הרצון, ולהניצל מהחיות רעות שדורסים וטורפים שמכסים ומעלים ומסתירים את הארת הרצון הזאת, אבל עדיין יש יניקה למצח הנחש מהימים של האדם שלא הוסיף בהם קדושה ודעת, שמהם נעשה הסתרה וכבידות לאדם, ולזה צריך את השלב השני של תיקון הצדקה שמעלה ותקן את הפגם של הימים הנפולים.

הארת הרצון הוא עיקר ישועת האדם

כי עיקר ישועת האדם הוא לזכות להארת הרצון, שכשיש לאדם הארת הרצון, חיי חיים טובים ומאושרים, כי כל הטרדות והדאגות והבלבולים מצרכי האדם המרובים מאוד, הכל הוא רק כשחסר לאדם הארת הרצון, ועי"ז אין לו בטחון כראוי, ומחמת זה הוא דואג דאגת הפרנסה, אבל כשאדם זוכה להארת הרצון, שהכל ברצונו יתברך, ואין שום טבע בעולם, אזי אינו דואג כלל, [ובזה עצמו יש כמה מדרגות, כי כשאדם זוכה לשלימות הארת הרצון, אזי זוכה לשלימות הבטחון עד שאינו צריך לעשות שום מלאכה, בבחינת מה שיהיה לעתיד שמלאכתו נעשית ע"י אחרים בבחינת "ועמדו זרים ודעו צאנכם", ויש מדרגה שאף שעוסק במלאכה לצורך פרנסה עכ"פ אינו צריך לעשות הרבה אלא מעט, וגם כשאינו זוכה למדרגה זו וצריך לעסוק במלאכה הרבה, אבל זוכה להארת הדעת לידע שהכל הוא עבודת הבורא, כי כל חל"ט מלאכות יש בהם תיקון נפלא ונורא בבחינת מלאכת המשכן ומלאכת מעשה בראשית, וממילא גם אינו דואג וטורד, כי יש לו בטחון ויודע שהכל ממנו יתברך, וגם המלאכות שהוא עוסק הוא משמים בשביל

גדולים צדיקים במיתתם

את כל הרעות שגרמתי ליהודים, ומכאן ואילך כל מה שיבקש יהודי ע"פ חוקי ונימוסי המדינה הרני מוכן ומוזמן למלאות בקשתו. אולם אם ימות בני, אציא צו גירוש לכל היהודים מהעיר!" האיש לא בזבז זמן, מיהר לנסוע קערעסטירה, נסער התפרץ לבית רבי ישעיה. הצדיק הרגיעו ומשמע את אשר בפיו, השיבו "הא לך שתי קוביות סוכר, חושה לבית השר ואמור לו להניחן בפי הבן החולה. ואם הוא כבר יגסוס באותה שעה, הנח אותן במים והשקהו מהם, ובקש מהשר לחזור בפניך על הבטחתו להטיב עם היהודים אם בן יירפא ממחלתו".

עשה היהודי כמצוות הרבי. והנה מקץ דקות אחדות פקח הנער את עיניו לראשונה מזה שבועות. משעה לשעה הוטב מצבו, ומקץ כמה שבועות חזר לאיתנו. אביו השר עמד בהבטחתו ושינה על אתר לטובה את יחסו ליהודי המחוז. "כך נהגתי אני בשר הגליל של אזורנו, יעשה זאת גם כבוד ויהיה הכל על מכונ".

אותות פליאה הצטיירו על פני הרב. "רבינו, לשר שלנו אין בן, ואפילו היה לו אין לי סוכר כזה לתת לו...". "סוכר אפשר לקנות בכל חנות" השיב רבי ישעיה, "בעור ה' תמצאו גם אותם עצה להפטר מעול השר".

בשובו לדרצ'קה, המתינו אנשי עדתו לשמוע על תשובת הרבי, והרב סח להם דברים כהווייתם. חלפו מספר שבועות, ולאחר חג הפסח בג' באייר תרפ"ה נתלת רבי ישעיה לגני מרומים. רבי צבי הירש נסע להשתתף בהלווייתו.

בשובו המתין לו אחד מיהודי העיירה ובפיו תגלית מרעישת. "יש בידי הוכחות של תריסר מקרים בהם עבר שר הגליל שלנו על החוק ונטל שוחד". שאלת היהודי היתה מה לעשות בדיעות הללו. רבי צבי הירש שזה עתה חזר מהלוויית הצדיק, ראה בכך אצבע אלוקים. "אין ספק, לעצה הזו התכוון הרבי הקדוש מקערעסטיר". בהוראת הרב נשלח מכתב תלונה לרשויות החוק. לאחר ימים אחדים קיבל שר הגליל זימון לשימוע בגין עבירות שוחד.

איכשהו נודע לו כי ים של יהודי דרצ'קה בדבר. הוא פנה אל הרב המקומי וביקש ממנו שיפנה לרבה של דרצ'קה כדי שיהודי עיירתו יבטלו את תלונתם, כשהוא מתחייב לשנות את יחסו ליהודים. הסיפור מובא בספרו של בעל המעשה, הגאון רבי צבי הירש הכהן, 'ליקוטי צבי', והוא מסיים וכותב: "וכן הוה. הוא יצא זכאי בדניו ומאז ועד היום הזה הטיב באחריותו ועד מקום שידו מגעת ממלא לכל בר ישראל מבקשו. מאז עברו כמה ימים ושנים, הרבה עבר על ראשינו מהמים הזיונים, חדשים מקרוב באו אשר לא שערם אבותינו, והשר ההוא עוד עומד לימין צדקנו".

(מקור: 'ליקוטי צבי' פרשת בהר)

מיום שהתמנה ה'שטוהלר', שר הגליל (פלך) החדש, הפכו חייהם של יהודי העיירה דרצ'קה שבהונגריה לסיט מתמשך. הלה, שהיה אנטישמי מובהק, הנחית עליהם חדשים לבקרים גזרות שונות וירד לחייהם. משהרגישו התושבים היהודים כי באו מים עד נפש, באו בבכי אל ביתו של רב העיירה הגאון רבי צבי הירש הכהן, והתחנו שיעשה משהו כדי לעורר רחמים עליהם, כי כבר כשל כוח הסבל.

"כשאני לעצמי מה אני" השיב הרב בענותנותו, "אלא מאי, בעוד ימים אחדים יחול ז' באדר יום היולת הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב, מנהג

גדולים צדיקים במיתתם - סיפור על רבי ישעיה מקערעסטיר זי"ע

ישראל קדושים בגלילות אלו לנסוע לציונו הקדוש, ובראש הבאים הרה"ק רבי ישעיה מקערעסטיר, אבקש אפוא רחמים על קבר הצדיק וגם אחלה פני רבי ישעיה'לה שיפעל להמתקת הגזרה".

בתחילת חודש אדר עשה רבה של דרצ'קה את דרכו לקאליב. העיירה התמלאה ברבבות עמך ישראל שבאו לשפך שיח ותפילה. אחר שהעניר בציון הצדיק, החיש פעמיו לאכסנייתו של רבי ישעיה מקערעסטיר. כמאה איש צבאו על חדרו, איש איש וצרתו. כשהבחין רבי ישעיה ברבה של דרצ'קה בין הנוכחים, הורה מיד להביא עבורו כיסא ולהושיבו לצדו.

משאל לשלומו, השיב רבי צבי הירש "שליח ציבור אנכי, השטוהלר החדש עושה צרות גדולות לקהילתי, והעם בוכים ומתאוננים וממתנים לישועה משוכן מעונים".

תשובתו של הרה"ק מקערעסטיר היתה בלתי צפויה: "תמצאו לכם עצה להיפטר מהשטוהלר. גם אני בכגון דא מצאתי עצה לזה". "אדרבה", נענה רבה של דרצ'קה, "אימרו לי את העצה". פתח רבי ישעיה וסיפר:

בעיר הסמוכה לקערעסטיר (בהונגריה: בודאֶבֶסְטֵר) היה שר שונא ישראל, רבות סבלו היהודים מעריצותו והתיראו מפניו עד מאוד. באחד הימים חלה בנו בן העשר במחלה אנושה וכל הרופאים נואשו מלרפאותו. בצר לו קרא לאחד מנכבדי הקהל ואמר לו "שמעתי שאתה בן בית אצל הרבי מקערעסטיר אשר איש מופת הוא, סע אליו תיפק ומיד בשליחותי ואמור לו שהנני מבקשו שיתפלל להחלמת בני, ואם יבריא אני מבטיח לתקן

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

כמה ניירות [בויגן]

רבי נתן צריך כדי ללמוד זכות על הגרוע שפגרועיים?

תשובה לחידה הקודמת:

בענין לימוד שו"ע שהזהיר רביה"ק, כמה סעיפים יש ללמוד בכל יום? שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם מוֹרְנוּ מוֹהַר"ת ז"ל שְׁאֵף עַל פִּי שְׂדֵי לִלְמַד סְעִיף אֶחָד לְבַד בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא. אֲבָל דִּוְקָא סְעִיף זֶה שֶׁהוּא פֶּסַח הַלֵּל: כּוֹנֵנִי אִישׁ מוֹהַר"ן

הזוכה: משה חנוני פנמה סיטי
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

רזא דשבת

לחיות עם אור השבת ע"פ הספה"ק 'אוצר היראה'

מזמורי קבלת שבת

הרגשת כבוד ה'

א] עיקר הכבוד של השי"ת הוא כאשר בני אדם רחוקים מתקרבים להכיר אותו. כי זה כל מהות הבריאה שהשי"ת עשה עולם רחוק מאורו יתברך, כדי שיהודי יתאמץ לסלק החושך ולעשות איזה מצוה, ובכל פעם שיהודי עושה מצוה, בזה הוא מדיק אורו יתברך בעולם, כי מחמת הקושי של הגלות והחושך של השעבוד, לכן כל תנועה של בר ישראל מרומם אותו ומגדיל אותו יתברך. וממילא מובן שככל שהאדם מרוחק יותר מהקדושה, שנמצא בחושך גדול יותר, כך ממילא הכבוד של ה' מתעלה יותר כאשר אותו אחד מתעורר להכיר במציאות של ה'.

ב] המשמעות של גילוי הכבוד הוא, שבני אדם יכירו בליבם יותר ויותר את גדולת ה'. כי הכבוד הוא הרגשה עמוקה בלב של הערכה, הכנעה וכו'. והשי"ת רוצה שאנו נכיר את כבודו, כי לא די שנדע מהמציאות שלו על ידי אמונה, אלא העיקר שנגדיל בלב את ההרגשה של הכבוד אליו, שאז ההכרה בה' מקבל אור, וכך נאמר על העתיד לבוא 'וגלה כבוד ה' - 'והארץ האירה מכבודו'. וההרגשה של הכבוד הזה, יכול לגדול ולצמוח כאשר אדם רואה איזה רחוק שלא ידע כלל מהשי"ת, שבפתע פתאום התעורר להתקרב אל השי"ת, שאז מתגדל ביותר הכבוד של ה' בלב האדם, שהנה הוא רואה שמלכות ה' הולך ומתפשט, ויש להשי"ת עוד חייל כאן בעולם. וזהו כל עבודת האדם, לראות תמיד להגדיל בליבו את ההכרה בכבוד של ה', ובכל פעם שמתגדל ההרגשה של כבוד ה' בליבו, אזי באמת כבוד ה' עולה ומתעלה.

בשבת מתמלא הלב בכבוד ה'

ג] והנה, בשבת קודש, היום המקודש של ימות החול, הוא הזמן בו הלב יכול להגדיל את ההכרה בכבוד של ה'. כי בימות החול, המח מבולבל בטרדות החיים, והם אשר משכיחים לחשוב

בליבו מכבוד ה'. ולהיפך, מציאות ימות החול מכניס אותו לחיות את הכבוד של עצמו. ועל כן בשבת קודש אשר אז אין טרדות, אז יש ליישב הדעת על ידי עבודת השבת, בשעת התפילות, זמירות, התבודדות, שיעורי תורה וכדומה, להשתדל לנקות המח והלב, עד שממילא יוכל להכניס מחשבות והתבוננות להכיר בגדולת הכבוד של ה'.

כבוד ה' המאיר במזמורי קבלת שבת

ד] והנה תיכף בכניסת שבת אומרים תפילת 'קבלת שבת' שהם כמה מזמורים מהתהילים, שכאשר משתדל לאמרם בכוונה, אפשר מאוד להכניס בלב רצון וכיסופים שיתעורר אצלו הכרה בכבוד האמיתי של ה'. כי כל המזמורים שאומרים אז בקבלת השבת, מספרים מגדולת ה' שעתיד להתגלות לעתיד לבוא, וכמו שאומרים שם 'הבו לה' משפחות עמים, הבו לה' כבוד ועוז', 'ספרו בגוים כבודו', ועוד כיוצא בהם פסוקים שהחידוש בהם שהרחוקים מתעוררים להתקרב לה', מחמת מלכות ה' שיתפשט בעולם. ואף שעדיין בפועל לא זכינו לבית המקדש, וממילא לא זכינו כ"כ שרחוקים חרשים יתקרבו להכיר את ה', אבל ע"י שאנו מדברים המזמורים האלו של קבלת השבת בכוונה ובדביקות, וממלאים עצמנו בתקווה שכך עתיד להיות, זה בעצמו מגדיל בליבו את ההכנעה להכיר יותר ויותר את הכבוד של השי"ת.

ה] וע"כ יש לאמרה תיכף בתחילת השבת, כיון שבימות החול, התלכלכה הנשמה במחשבות מכבוד עצמו, וקשה להכנס לשבת, לרחוץ עצמו מהמחשבות של כבוד עצמו, ולהשתדל שלא לרצות דבר היפך מכבוד ה'. ועל כן אומרים מזמורים אלו תיכף בתחילת השבת, בכדי להתעורר ולהתפעל באמירתם מכבוד ה' שיאיר לעתיד לבוא, וכך ע"י מזמורים אלו, רוחץ בגדיו המטונפים, ומתלבש בלבוש זך המכיר את כבוד ה'.

מושגים בתורה ד' תניינא

השגות

עליית הימים

ועיקר כבודות וקושי המניעות לעבודת ה' הוא נעוץ ומקושר במניעת הזמן, שההכרחיות לבד לוקח ימים ושנים ומתוך כך קשה לגלות את היראה ועבודת ה' שיש בכל יום ויום. וסיבוב הימים וההכרחיות שבהם, שנראה מקושר לטבע חוזר ומסתובב, וכך חולפים הימים, אך על זה בא כח הזקן שבקדושה על ידי הצדקה, שמוציא את נפילת הימים של הזקנים שלא מחדשים ימיהם בהתחדשות הרצון, ומכנים בזה ומודיע גם לכל הנשמות שנתבלבלו מכבוד טבע העולם ונפלו מכח זה, שיחדשו את ימיהם ברצון חזק ובבחירה לעבודת ה' בכל יום ויום מחדש, ואדרבא דווקא מכל עיכוב ומניעה מגבירים את הרצון ומתחדשים לעבודת ה' וגילוי היראה ומתגלה רצונו יתברך גם בארץ ממש.

התיקון והבירור שיש בהם, אבל לא מזה הוא הפרנסה וממילא אינו דואג וטרוד. וכמו כן ברוחניות כשזוכה להארת הרצון, ובפרט מה שהשי"ת רוצה בו ועבודתו שזה עיקר בחינת הארת הרצון בנוגע לרוחניות, אזי כל העבודה הוא מתוך שמחה ורצון, וחי חיים טובים, כי מה שמבאר בתחילת המאמר שצריך לכמה הטיות עצמו וכמה גניחות, עד שיזכה לעשות איזה עבודת ה' כראוי, כל זה הוא כשאין הארת הרצון, אבל כשיש הארת הרצון, כל העבודת ה' נעשית בשמחה וחיות.

הארת הימים טובים

וזה ההארה שמאיר בימים טובים, הארת הרצון הנפלאה הזו, שמהם מאיר הארה זו לכך השנה, אלא שזה לעומת זה, יש את חכמי הטבע שמנסים להכחיש הכל ותולים הכל בטבע, עד שיש להם כביכול אותות על זה, [וכפי שנתבאר שהארת הרצון יש בו שני חלקים, גם מה שהכל ברצונו יתברך, וגם מה שהשי"ת רוצה בנו, ממילא מובן שגם זה שייך בחינת "אותותם אותות", שהם מכניסים באדם הרגשה כאילו יש לו אותות ומופתים שהשי"ת אינו רוצה וחפץ בו, מחמת כל הקשיים שיש לו בעבודת ה' שכביכול נדמה לו שזה ראייה שאין רוצים בו ועבודתו], וככל שאדם נמשך אחר חכמתם, כך יש לו כבידות ודאגות וטרדות, הן בגשמיות והן ברוחניות, אבל יש באדם כח להתעורר לקבל את הארת הרצון שמאיר ביום טוב ע"י שמתחדש לקשר את כל הרצונות לשורש הרצון, לכסוף ולהשתוקק תמיד לעבודת השי"ת.

יניקת מצח הנחש

אבל עיקר המניעה לקבל את הארת הרצון הוא מחמת שהאדם עצמו נותן להם יניקה, כי עיקר עבודת האדם הוא להתחדש בכל יום ולהוסיף בכל יום אור קדושה ודעת, לידע שהכל ברצונו יתברך ויש תיקון בכל דבר, ולכסוף ולהשתוקק תמיד להשי"ת, אבל כשאדם נופל לזקנה ולייאוש, אזי מהימים האלו בעצמם שלא הוסיף בהם קדושה ודעת, יש יניקה למצח הנחש, ומהימים האלו בעצמם נעשה הסתרה ומניעה להארת הרצון, כי יש למצח הנחש יניקה מהימים האלו, וע"י יש לו כח לעשות מהימים האלו בעצמם הסתרה על הארת הרצון.

תיקון הצדקה

ובזה מגלה רבינו שגם ליה יש תיקון ע"י הצדקה, כי הצדקה יש לה כח להעלות ולתקן את נפילת הימים למצח הנחש, כי כשמשרב אז האכזריות והופכה לרחמנות, בזה עצמו הוא מכניע את כח מצח הנחש שהוא בחינת הדין והאכזריות, והופכו לרחמנות, כי ממשיך בחינת נשיאות פנים והארת פנים שהוא בחינת הארת הרצון, ועיקר התיקון הוא דייקא ע"י צדקה שלוקחים ממון גשמי והופכים אותו לרחמנות, שבה מתקנים את המדרגות הנמוכות והגשמיות ומעלים אותם לתכלית הרחמים, הארת הרצון.

וממילא מובן, שאף שבוודאי אין הדברים יוצאים מידי פשוט, לתת צדקה עוד פעם ועוד פעם, כי כל נתינת צדקה פועלת הרבה מאוד, ובפרט בכל פעם שמהפך האכזריות לרחמנות, אבל בחינת התיקון הזה הוא בכל התחלה של עבודת ה', כי גם כשאדם מתגדב להתחיל מחדש לעבודת ה' הוא בחינת צדקה לשכינה הקדושה, ועיקר התיקון הוא דייקא כשמתגבר עליו הכבדות והייאוש מחמת הזמנים והימים שלא הוסיף קדושה ודעת כראוי, אבל כשאדם מתגבר לא ליפול בדעתו מחמת זה, אלא אדרבא להתחיל מחדש לעשות צדקה לשכינה הקדושה, בזה מוציא את כל היניקה שהיה להם מהימים, ומעלה את כל הימים הנפולים, שבמקום שיסתירו לו את הארת הרצון, זוכה ע"י שאדרבא יאירו לו יותר ויותר את הארת הרצון בבחינת נשיאות פנים שזוכים ע"י הצדקה.

מוגש כאן לראשונה באדיבות מכון מאירת עיניים - פרויקט התורות הקצר - ביאורים. לקבלת השיעורים המוקלטים על לקו"ת סי' ד' - נג, נד יש לפנות: yotamattar@outlook.co.il. בלש"ק בשלוחה 5. לשמיעת השיעורים על התורות הנ"ל בקו היעודי בקול הלשון 03617116, באדיש בשלוחה 6, בלש"ק בשלוחה 5.

התורה באה ממרחק

משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע

כהקדמה למתן תורה נוהגים לקרוא פרקי אבות, והעיקר לשון את תחילת המסכת, 'משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע', כי הוא יסוד האמונה שהתורה שלנו קבלנו במסורה מפי משה מדור דור. ואכן, ישנם מרביצי תורה המדגישים תמיד לבחורים, שלא יחשבו שהם לומדים תורה מפי מגידי שיעורים בעלמא, כי באמת החדר שיעורים הוא בדומה להר סיני, והם לומדים תורה מפי משה שקיבל את התורה מהשי"ת בעצמו, ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים וכך מדור לדור עד המגידי שיעורים אשר מהם הם לומדים תורה כעת.

ובסתכלות מרוממת זו תלוי ההצלחה האמיתית לזכות לקדושת התורה. היינו הידיעה שכאשר בא ללמוד מפי המג"ש, אין הוא לומד רק מפיו, אלא הוא מתחבר כעת לאותה שרשרת הדורות. כי המג"ש קיבל תורה מהמג"ש שלו שהוא קיבל מרבו שקיבל מרבו עד משה רבינו שקיבל זאת מאת השי"ת בעצמו. וכמו ששרשרת שכל חוליה קשורה לחוליה הקודמת, שכאשר היא מחוברת לכל השרשרת, אזי החוליה האחרונה קשורה לגמרי לחוליה הראשונה, [וכמובא (סוכה לז). שכאשר דבר מחובר לחבירו אין זה נקרא דבר אחר].

ובדומה לזאת, מעשה באחד שמינו אותו לעמוד בראשות של ישיבה ידועה, והלך לקבל ברכת רבו מגדולי הדור, ואמר לו שהחוט השדרה שצריך להעביר לתלמידיו בכל עבודת הקודש שלו, בעסק הרבצת התורה, ובחינוך התלמידים, ובכל ענין אחר שמלמד את תלמידיו, שידעו שכל לימוד ולימוד שמלמד אותם, בא ממרחק עצום ונורא במיוחד אליהם, בבחינת מה שכתוב באשת חיל, 'ממרחק תביא לחמה'. כי התורה בא וירדה בהשתלשלות אחר השתלשלות מרום עולמות העליונים ביותר עד שבא לידי משה, ומשה העבירה ליהושע וכך מדור לדור, עד שהוא כעת בא אליהם.

כמובן שאי אפשר לומר זאת בכל עת, אבל כך צריך להיות ההרגשה של התלמידים בכל לימוד שמלמד, שכעת הוא מביא כשו איזה ידיעה קדושה ומרוממת מאוד שבא ממרחק עצום, ולא רק ממרחק הסטנדר שהוא עומד עליו בדרשתו. והסתכלות כזו מרומם את התלמידים לחיות בקדושה ובאורה של חיפוש פנימי.

בשביל שהתלמידים יקבלו הרגשה כזו שהם מתחברים לשרשרת ארוכה מאוד, צריך שהרב בעצמו יגש לעבודת הקודש מתוך רוממות שכזו, לדעת שהוא כעת חוליה המקשרת את הדור הבא עם הדורות הקודמים עד השורש אשר משם ירד והשתלשל הדיבור שמלמד אותם, היינו מרום העולמות העליונים. אך בדרך כלל, אם יש קצת יראת שמיים בלב הרב המלמד, אזי יתכף שיתבונן ברעיון הזה בבוקר לפני שמתחיל בעבודת הקודש, יפול עליו חיל ורעדה לחשוב שהוא המשיך למשנה באבות, ובוודאי יכנסו ספיקות בליבו, שלא ייתכן הדבר, שהוא נכנס לעמוד בתפקיד מרומם כזה, ואם אכן נפל כזה בושה בליבו, לחשוש לעמוד במקום מרומם כזה, משמע שהבין את משמעות התפקיד, ואזי ידע שאכן הוא יכול להתחיל ללמד.

מילי דאבות

לך עונג כמו שזוכה להדבק בצל כנפי השכינה, כמו שהאיר הבעש"ט, וביותר מדרגת החסידות שהיא מהמדרגות הגדולות בדבקות כמו שסלל רבי פנחס בן יאיר את הדרך אשר ילכו בה עד שיגיעו לתכלית הדבקות שהיא הנבואה כמו שכ' הרמב"ם (בשמונה פרקים ובעוד מקומות), שתכלית השלימות ששייך אצל בר אנוש בעוה"ז הוא הנבואה, ולכן כתב שי"ת אין אצלנו מעלה למעלה מן החסידות אלא הנבואה, והיא המביאה אליה כמו שאמרנו חסידות מביאה לידי רוח הקודש, הרי שבמסכת זו מונחים הכלים שעל ידם אפשר לבוא לנבואה ולדבקות, ולהגיע לתכלית השלימות.

והנה בספר שערי קדושה הקשה מדוע לא ציוותה תורה בפירוש על עבודת המידות, ולא מצינו שום עשה או לאו על שבירת הכעס ועל הרחקת הגאווה, על דיבוק חברים ועל הסבלנות, ותיירץ על פי מאמר חז"ל דרך ארץ קדמה לתורה, שענין עבודת המידות הוא עוד קודם לתורה, לכן לא שייך שהתורה תצווה על העבודה הזאת, כיוון שהוא צריך להיות עוד קודם לציווי התורה, לפי שהדבר שמביא את האדם לקיום התורה הוא מה שהוא יודע שיש לו תכלית בחיים שהוא צריך לקשר צורה ליצורה, שתכליתו הוא קרבת אלוקים ודבקות בו ית', וממילא הוא חייב לעבוד תחילה על מידותיו, כדי להשיג התכלית הזאת ע"י התורה הק'.

ענין ספירת העומר מבואר בליקוטי הלכות (הל' שלוחין ה ועוד) ע"פ המובא בכתבי האריז"ל שביציאת מצרים יצאו בני ישראל באתערותא דלעילא לבד בלי שום הכנה והתעוררות מצדם אלא רק מאהבת השי"ת אותם ומהבטחתו לאבות הק', לכן תיקן לנו את ימי ספירת העומר שבהם נעלה לפנינו אתערותא דלתתא להביא את אותה ההשפעה של יציאת מצרים על ידה, ואף שכל השנה כולה יש שני עבודות אלו של אתערותא דלעילא ושל אתערותא דלתתא כל אחד לפי מדרגתו, מ"מ ימי הספירה הוא זמן כללי שבו כל כלל ישראל עסוקים בעבודה של אתערותא דלתתא וממילא יש בהם כח מיוחד לזכות לאתערותא דלתתא.

וביאור הענין כי אתערותא דלתתא משמעותה שהאדם יתעורר מעצמו, אין הכוונה דווקא לעבודות כבדות כמו תעניות וסיגופים, אלא התעוררות כפשוטו, להתעורר להתעלות מהמצב שבו הוא עומד, להתעורר להתחיל לעבוד את השי"ת, להתעורר להכניע את עצמו לפני השי"ת, ובפרט לעורר בעצמו את הרצינות והכיסופין שזה כל עבודת הספירה, להשתוקק ולכסוף לעבודתו ית'.

ובזה יתבאר מנהג ישראל לעסוק בשבתות הספירה בפרקי אבות, שהרי באמת החסידות והדבקות הם מתוקים מדבש ונופת צופים ואין

עומק הפרשה

כולו הפך לבן, טהור הוא

(יג) וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהָנֵחָ כִּסֵּתָהּ הַצִּדְעָתָא אֶת כָּל בְּשׂוּרָא וְטָהַר אֶת הַנֶּגַע כָּלֹּל הַפֶּךָ לְבֶן טָהוֹר הוּא

'אין בן דוד בא עד שתתהפך כל המלכות למינות אמר רבא מאי קרא "כולו הפך לבן טהור הוא" (סנהדרין זז).

כלומר, מעיקר הדין כשהנגע פושה וגדל הוא סימן לטומאה, אבל אף על פי כן כיון שפשה בכל העור ונהפך כולו לבן טהור הוא, ואף במינות כן, אף על פי שהיא סימן לגלות, בכל זאת כיון שנהפכה כל המלכות למינות סימן הוא לגאולה (יד רמ"ה שם).

את עומק הענין מבאר מוהר"ת לעובדא ולמעשה על פי יסוד המובא הרבה בדברי רבינו ז"ל: השי"ת מחיה כל מקום ובלעדי השי"ת אין קיום וחיות לאיזה מדרגה, הרגשה או מחשבה, לכן מאחר שהשי"ת רצה לברוא מדרגות של טומאה וכפירה הלביש גם שם את אלקותו יתברך, ועל כן כשהאדם רואה שנפל, ידע ויאמין שיש כאן נקודה של הארה קדושה, והוא יכול להתחבר אליה, ולהאזין שם בהשי"ת.

כלומר, בשעה שמתגברים עליו כוחות הטומאה והוא נכשל ונאחז בהם מאד רח"ל, לא ימתין עד שיהיה לו כח לצאת מהם, לא יחכה לאיזה רגע של התחלה או של התעוררות, אלא באותו הרגע יקח את אותה מחשבה קלה שהתעורר להשי"ת יאחז בה ולא ירפה, יחפש איזה נקודה של תשובה ושל מעשה טוב

שהוא יכול לעשות עכשיו, איזה דיבור של תשובה, דיבור של תורה ותפילה, איזה מעשה טוב, ובהוא נאחז בעצם הקדושה השורה במקום זה. כי אדרבא, הארת הקדושה היורדת למקומות המטונפים היא גדולה ועצומה עד מאד, שכן דווקא מחמת גודל הטומאה שולח לו השי"ת הארה עצומה ונפלאה, שאין שום כח טומאה יכול לינוק ממנה, כדי שבנו יקירו יוכל לחזור ולהתקרב אליו משם. דבר זה צריך אמונה רבה, ובעיקר אמונה בדברי הצדיקים המגלים לנו שכל עבודת הטהרה והקרבה להשי"ת היא דבר שאין לנו בו הבנה אמיתית, אלא ללכת אחריהם באמונה ובתמימות.

קרה שכפר באמונה זו זלזל מחמת כן במשה רבינו, ואמר היאך יטמא הנגע בכגרים ואילו אם פרח בכולו טהור (תנחומא קרח ב), כלומר, מצד אחד לא האמין שגם באדם טהור לגמרי מזיקה איזו מחשבה קטנה שלא לשם השי"ת, ומנגד לא האמין שאם כבר נפל יכול עוד להתקרב להשי"ת, שכן אם קודם לכן לא הצליח להחזיק מעמד בעבודת ה', אז איך אחר שהרבה טומאה על טומאתו יוכל להתקרב בה מעמד, ואין יוכל דווקא עכשיו להתקרב להשי"ת.

אך לנו בני ישראל יש תשובה אחת, והיא האמונה שאנו מאמינים בהשי"ת, כי הוא רחום וחנון ומרבה לסלוח, ובכל עת יש לאדם דרך להתקרב אליו ולצלוח את חבלי משיח בהצלחה. (ע"פ ליקו"ה הל' שילוח הקד, יא).

♦ מזל טוב! היום, ערש"ק פרשת תז"ו, מסיימים רבבות אלפי ישראל בכל תפוצותינו, את מסכת 'מכות' במסגרת 'הדף היומי' העולמי. בשבת קודש זו, מתחילים כולנו יחד בלימוד מסכת 'שבועות', שיימשך כשבעה שבועות. יהודי יקר! לפניך עוד הזדמנויות להתחדשות רבתי לקביעות בעסק התורה הקדושה! קפוז על העגלה!

♦ הופיע! הספר 'רק לדלג' בהוצאת 'חברות מקשיבות', בו מובאים סיפורן של 84 נשים שבחרו 'לדלג' נגד הזרם ובחרו בחיי אמונה ושמחה. כולל ליקוטים מיוחדים ממכתבי מוהרנ"ת ב'עלים לתרופה', ועוד. להשיג בחנויות הספרים המובחרות, וברשת הספרים 'פה נוף'.

♦ עבדך ישיפלי: בס"ד, חודש החבורה המיוחדת עם סעודת מלווה מלכה רבתי מדי מוצאי שבת קודש עם המשפיע החשוב הרב דוד גבירצמן שליט"א, בהיכל התורה דביהמ"ד 'אנשי הצדיק' שכונת 'קנה בושם' ביש שמש. נטילת ידיים בקיץ בשעה 22:30 (כלי נגינה יחודשו א"ה לאחר ימי הספירה), במהלך הזמירות מתקיים שיעור נפלא בעבודת ה' סביב 'הסודות שמאחורי המעשיות' המבארים באור נפלא את המעשיות הקצרים המובאים בסוף הספה"ק סיפורי מעשיות, חיי מוהר"ן, כוכבי אור, ועוד. ניתן להאזין לשיעורים ב'קו כיסופים', בקטגוריית 'סיפורי מעשיות'. שמעו ותחי נפשכם! 0772224336.

יורל ע"י מכוני עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ר:
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית:
02-8080148
במקרים מיוחדים: 053-3175211 | 054-8591148
המערך נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00
לתרומות ורכישות נכס נצחי: עלה לתרומה, בנק
מרבנל 17, סניף 725, חשבון 36645.

החיזוק השבועי

אֶבֶל מְשַׁכֵּר הַתְּנַחֵל עָלֶיךָ הַיָּצֵר ח"ו, וְהַקְשִׁילוֹ
בְּמֶה שֶׁהַקְשִׁילוֹ צָרִיךְ אַחֵר כִּי לְסַלֵּק הַבּוֹשָׁה
מֵעַל פָּנָיו, וְיֵצֵא פָּנָיו נֶגֶד ה' וְתִבְרָךְ לִזְמַן אֶת-
עַל-פִּי שְׁעֵשִׂיתִי מִה שְׁעֵשִׂיתִי וְכִשְׁתִּי וְגַם
נִכְלַמְתִּי לְהָרִים פִּי אֵלֶיךָ, אֶעֱפֹכֶנִי אֲנִי מֵעַז פִּי
נִגְדֶה וּמִבְּשָׁר מִמֶּה שֶׁתִּקְרַבְנִי אֵלֶיךָ גַּם עֹתָה.
וְאֶפְלֹ אִם חָיָה כִּי בְּמֶה פְעָמִים ח"ו, אֶסוֹר
לְפַל בְּדַעְתִּי לְעוֹלָם, וְכִי לְהַתְחִיל לְהַתְחִיל
בְּכָל פֶּעַם מִחֻדָּשׁ כִּל עוֹד נִשְׁמָתוֹ בּוֹ. וְזֶה עֵקֶר
עֲזִיז דְּקִדְשָׁה, שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִחְלָשׁ דַּעְתוֹ מִמֶּה
שֶׁחָיָה בְּמִמִּים שְׁעֵבְדוֹ, וְכִי יִשְׁכַּח בְּכָל פֶּעַם מִה
שֶׁעָבַר וְיִתְחִיל בְּכָל פֶּעַם מִחֻדָּשׁ:

(ליקוטי הלכות, בש"ד וזכ"ד, א)

יהלום

בִּי זֶה כָּלֵל גְּדוֹל שְׁצָרִיךְ
הָאָדָם לְהַתְחִיל בְּכָל פֶּעַם
מִחֻדָּשׁ כְּאִשֶּׁר הִזְהִיר רַבֵּנוּ
ז"ל עַל זֶה פְעָמִים אֵין
מִסְפָּר: (שם)

לכבוד הבחור החשוב, בעל הנפש הכמהה להתחדש בקבלת התורה, אך מסופק הייתכן שהשנה השי"ת יקרבו בהתחדשות!

הנה, קראנו עכשו בפסח 'שיר השירים' - השיר שכנסת ישראל מבטאת כיסופיה וגעגועיה לדודה. המעיין בדיבורי ההשתוקקות יראה שההתעוררות נובע מחמת שכנסת ישראל רואה את ההשתוקקות של דודה אליה. וכפי שרואים לכל אורך פסוקי השיר הנורא הזה, שכנסת ישראל אומרת בדיבוריה, לא רק על דיבורי ההשתוקקות שלה אל השי"ת, אלא שחוזרת שוב ושוב בדיבורי ערגה על דברי ההשתוקקות שהשי"ת אמר לכנסת ישראל.

כלומר הצעקה של עם ישראל להשי"ת 'משכני אחר' ועוד פסוקים של געגועים להתקרב אליו יתברך, מתעורר רק מחמת שיש בהם בטחון חזק ביותר שהשי"ת מצידו מתגנע אליהם, וכל כך חזק אצלם הבטחון בו, עד שהם משתעשעים בדיבורי חשק שהשי"ת אמר להם, ואומרים לו דיבורים שהוא בעצמו אמר להם.

וכך גם מצאנו בספר התהילים, שדוד המלך עורר כוסף

הלכה פסוקה

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מו"צ בעיר בית שמש יצ"ו

מנהגי ימי הספירה (א)

ברכת שהחינו

א. מצד ההלכה אין שום מניעה לברך ברכת שהחינו בימי הספירה. ויש החושבים שימי הספירה הם כמו 'בין המיצרים', ואינו כן, שלא אסרו בימי הספירה אלא: נגינה, תספורת, ונשואין בלבד, כדי לעשות ימי זכרון לאבלות על תלמידי רבי עקיבא, מה שאין כן בימי בין המצרים שאז הזמן גרם לכך. (ומש"כ המש"ב א"ס נדדמן לו לברך וכו', דעת גדולי הפוסקים שהוא לא דוקא אלא שדעתו להחיר לגמרי. ואין שתהיה משמעות דבריו, ברור שדעתו להחיר כשיש צורך כל שהוא).

אמנם בכל זאת יש נוהגים שלא לברך שהחינו, כלומר לא לאכול פרי או ללבוש בגד חדש המחייב לברך עליו 'שהחינו'.

ב. למעשה:

(א) מי שנהג שלא לברך שהחינו עד עתה - אם הסיבה היא מחמת שכן נוהגים בקהילתו, או אם בירר בעצמו את הדין והחליט לנהוג כן - אין לו לשנות את מנהגו. אבל אם הסיבה היא בגלל שחשב שאסור לברך שהחינו מצד ההלכה - מותר לו לשנות מנהגו.

(ב) ומי שלא נהג כן עד עכשיו - אין לו שום חיוב להתנהג כן מעתה.

(ג) אמנם לגבי 'אכילת פרי חדש' - הממתין עד שבת לאכול ולברך עליו אז, תבוא עליו ברכה. (שהרי בנוסף שיוצא בזה דעת המחמירים, מורוץ בזה גם 'כיצור השבת' וכמ"ש במש"ב סימן רנב).

(ד) גם לפי המנהג שלא לברך - מכל מקום הרבה מתירים לברך בימים אלו: שבת, חול המועד פסח, ל"ג בעומר. ויש מחמירים גם בשבת. ויש מתירים מראש חודש סיון.

לבישת בגד חדש

א. יש נוהגים שאין לובשים בגד חדש בימי הספירה. ומנהג זה לא הוזכר כלל בהלכה [שלא כברכת שהחינו שלפחות דנו בזה]. ולמעשה הוא כאמור לעיל לענין ברכת שהחינו, שמי שנהג כן עד עתה, הדין תלוי בסיבת הדבר, ומי שלא נהג כן עד עכשיו אין לו שום חיוב לנהוג כן מעתה.

ב. אכן גם לפי הנהגים להחמיר, ישנם אופנים שהרבה מהם התירו [ומכל מקום גם בזה יש קצת שנהגו איסור]:

(א) בחול המועד פסח, שבת, ל"ג

בעומר, עד ראש חודש אייר, מראש חודש סיון.

(ב) בגד שאינו חשוב כל כך בכדי לברך עליו 'שהחינו'.

(ג) לצורך הגון: כגון אם בגלל לבישת הבגד הישן יהיה חסרון ב'כבוד הבריות' או 'גרום לצער', וכן לצורך שידוך, או לצורך 'ברית מילה' או 'בר מצוה'.

(ד) לקטן שלא הגיע לחינוך, פשוט שמותר. ונראה להחיר גם לקטן שהגיע לחינוך.

(ה) נראה שהתירו לקנות וכל שכן להזמין בגד חדש על מנת ללבוש לאחר ימי הספירה.

שונות

א. מותר לקנות כלים וחפצים אף כאלו שיש שמחה בקנייתם. אבל כאלו שצריך לברך עליהם 'שהחינו', ראה לעיל.

ב. מותר להיכנס לדירה חדשה. ועם כל זאת יש שנמנעים מזה, ומי שאינו מקובל כן מרביתו, אין לו להחמיר בזה.

ג. מותר בימים אלו לשפץ דירה או לסייד ולצבוע.